

Nr 61.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1920 kl. 1/2 5 e. m.

*Utlåtande angående förhöjda arvoden åt fullmäktige i riksbanken
och styrelseledamöterna vid riksbankens avdelningskontor
m. m.*

I en till bankoutskottet ställd, den 15 april 1920 dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksbanken gjort framställning om höjning av arvodena till styrelseledamöterna vid riksbankens avdelningskontor, varjämte de hemställt om vissa ändringar av tilläggsbestämmelserna för avlöningsstaten för riksbanken. Fullmäktige anföra i dessa avseenden följande:

*Fullmäktige i
riksbanken.*

»Uti en till fullmäktige i riksbanken ingiven skrivelse hava styrelseledamöterna vid kontoret i Östersund grosshandlaren H. Lindgren och f. d. överjägmästaren E. Groth ifrågasatt höjning av de till styrelseledamöterna vid riksbankens avdelningskontor utgående arvoden. Under hand hava liknande framställningar gjorts även från andra kontor.

Ifrågavarande arvoden kvarstå oförändrade sedan lång tid tillbaka och hava till varje styrelseledamot utgått för år

med 2,400 kronor vid kontoret i Göteborg sedan år 1874,

med samma belopp vid kontoret i Malmö sedan år 1902,

samt vid övriga kontor med 1,200 kronor sedan år 1880 till år 1902, då detta belopp höjdes till 1,500 kronor vid de kontor, som enligt dåvarande gruppindelning av dessa kontor tillhörde första gruppen, samt senare efter hand även vid andra kontor.

I sammanhang med vidtagen omorganisation vid vissa av de mindre avdelningskontoren, varigenom förutvarande styrelse, bestående av en verkställande styrelseledamot och två andra styrelseledamöter, utbyttes mot en kontorsföreståndare, tillika kamrer, och en kontrollant, har arvodet för den senare bestämts till 1,200 kronor.

Ehuru avlöningsstaten för riksbanken sedan år 1902 blivit omarbetad två gånger med avsevärt högre avlöningar för tjänstemännen, hava ifrågavarande arvoden icke varit föremål för reglering vare sig vid dessa tillfällen eller under senare årens

dyrtid med dess sjunkande penningvärde; och hava ej heller styrelseledamöterna och kontrollanterna å sina arvoden erhållit dyrtidstillägg.

Styrelseledamöterna och kontrollanterna vid riksbankens mindre avdelningskontor skola enligt stadgandena för tjänstgöringen vid avdelningskontoren innehava ena nyckeln till huvudkassan samt deltaga i ansvaret för denna kassa och kontrollera alla uttag från och leveranser till densamma, vilket medför dels ett betydande ansvar och dels att dessa personer av sitt uppdrag i riksbanken äro mycket bundna.

Då med hänsyn till nu anförda förhållanden en höjning av arvodena till nämnda styrelseledamöter och kontrollanter synes vara väl motiverad, vilja fullmäktige föreslå, att arvode till styrelseledamot vid kontoren i Göteborg och Malmö må höjas från 2,400 kronor till 3,600 kronor samt till styrelseledamot eller kontrollant vid övriga kontor från resp. 1,500 kronor och 1,200 kronor till 2,400 kronor. Att fullmäktige föreslå arvodet lika vid samtliga mindre avdelningskontoren har sin grund däri, att vid kontor, där det finnes blott kontrollant, denne är mera upptagen av sitt uppdrag än en styrelseledamot, som beträffande kassavård kan alternera med annan styrelseledamot.»

»I punkt 2 av tillägsbestämmelser för avlöningsstaten stadgas, att, när till vikarie för verkställande styrelseledamot eller kontorsföreståndare under dennes ledighet förordnas befattningshavare vid annat kontor, fullmäktige till sådan vikarie äga bestämma gottgörelse med tillämpning av de i avlöningsstaten innefattade bestämmelser angående avlöningsförmåner för dylik styrelseledamot eller kontorsföreståndare.

Fullmäktige kunna således icke i de fall, då till vikarie för verkställande styrelseledamot eller kontorsföreståndare måst förordnas vikarie från annat kontor, lämna sådan vikarie högre gottgörelse än som motsvarar lägsta avlöning för den befattning, till vars uppehållande han förordnas.

Lägsta årsavlöning för verkställande styrelseledamöterna vid avdelningskontoren i Göteborg och Malmö utgör — med bortseende från dyrtidstillägg — 9,500 kronor samt vid övriga kontor för sådan ledamot eller kontorsföreståndare 7,100 kronor, alltså per dag räknat kronor 26:39 respektive kronor 19:72. Enär en till vikarie för verkställande styrelseledamot eller kontorsföreståndare förordnad tjänsteman under den tid, vikariatet varar, avstår egna avlöningsförmåner, är givet att ersättningen för den tillförordnade blir alldeles för knapp, i all synnerhet om han har familj och nödgas bekosta hushåll på två ställen. Exempelvis får en tredjegrads tjänsteman utan ålderstillägg i graden, som förordnas till verkställande styrelseledamot i Göteborg eller Malmö, en merinkomst per dag av blott kronor 8:61 och en andragsråds tjänsteman utan ålderstillägg, som förordnas till verkställande styrelseledamot eller kontorsföreståndare vid något av de mindre avdelningskontoren, en merinkomst av allenast kronor 6:39 per dag. Hava de vikarierande ålderstillägg å egna tjänster, kan gottgörelsen sjunka till kronor 5:83 respektive 3:61. Att för så ringa ersättning åtaga sig tjänstgöring å främmande ort och därtill i mera krävande och ansvarsfull befattning, kan helt naturligt icke vara lockande. Det har också på senare tid visat sig allt svårare att få lämpliga personer villiga att åtaga sig ifrågavarande slags vikariat.

På grund av bestämmelserna i punkt 2 av villkor och bestämmelser för avlöningsstaten samt punkt 6 av tillägsbestämmelserna för samma stat hava fullmäktige

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 8 saml. 45 häft. (Nr 60—62.) 2

beslutit att, när ordinarie eller extra ordinarie tjänsteman tillfälligt förflyttas till tjänstgöring å annan ort, sådan tjänsteman skall äga att utöver egen avlöning uppbära ett dagarvode, motsvarande för ordinarie tjänsteman det i 4:de och för extra ordinarie tjänsteman det i 5:te klassen av resereglementet bestämda dagtraktamente, för närvarande 15 respektive 12 kronor om dagen. Även med hänsyn härtill torde det få anses orimligt att ersättningen för vikariat å de viktiga verkställande styrelseledamots- och kontorsföreståndarebefattningarna är så låg som ovan angivits. Fullmäktige anse därför, att punkt 2 av tilläggsbestämmelserna för avlöningsstaten bör ändras därhän, att från annat kontor förordnad vikarie för verkställande styrelseledamot eller kontorsföreståndare må kunna tillerkännas gottgörelse med belopp, motsvarande dennes avlöning å egen tjänst, med tillägg av vad verkställande styrelseledamotens eller kontorsföreståndarens tjänstgöringspenningar överskjuta vikariens egna tjänstgöringspenningar, samt därutöver dagtraktamente enligt 3:dje klassen av gällande resereglemente, för närvarande 19 kronor.

I punkt 4 av tilläggsbestämmelserna för avlöningsstaten är bestämt, att, när vikarie erfordras för ordinarie befattningshavare tillhörande vaktpersonalen, den person, som förordnas till sådan vikarie, må erhålla arvode, motsvarande *högst fyra kronor om dagen*.

Att för denna ersättning numera erhålla lämpliga vikarier för vaktpersonalen låter sig emellertid icke göra, vilket ock genom läsningen av fullmäktiges protokoll torde vara för utskottet bekant, då fullmäktige vid upprepade tillfällen på framställning från avdelningskontoren måst höja dagarvodet för ifrågavarande vikarier med på sina ställen ända till dubbla beloppet av det i avlöningsstaten bestämda arvodet.

En ändring av ovan angivna stadgande är därför nödvändig, dock är det knappast möjligt att angiva någon för alla orter lämplig gräns för ifrågavarande vikariatsersättning, utan synes det fullmäktige lämpligast, att det överlämnas åt fullmäktige att allt efter omständigheterna bestämma ersättning åt vikarie för befattningshavare tillhörande vaktpersonalen.»

Utskottet.

Enligt den för fullmäktige i riksbanken gällande avlöningsstaten uppbär envar av fullmäktige i årligt arvode 4,000 kronor. Detta belopp fastställdes år 1874. Något dyrtidstillägg utgår ej härå.

Arvodet till styrelseledamöterna vid kontoren i Göteborg och Malmö utgår med 2,400 kronor. Vid förstnämnda kontor har detsamma icke undergått någon förändring sedan 1874. Vid kontoret i Malmö fastställdes det till sitt nuvarande belopp år 1902.

Vad beträffar de övriga kontoren, bestämdes arvodet år 1880 till 1,200 kronor. Detta belopp höjdes år 1902 till 1,500 kronor vid kontor, då tillhörande första gruppen, och efter hand även vid de andra kontoren. Den förändringen har därefter vidtagits, att vid de omorganiserade avdelningskontoren, för närvarande 9, arvodet fastställts till 1,200 kronor.

Utskottet finner skäl föreligga för en höjning av arvodet åt styrelseledamöterna vid avdelningskontoren. Samma skäl tala för en höjning jämväl av fullmäktiges arvoden. Med hänsyn därtill att fullmäktige sedan gammalt dagligen sammanträda och då någon ändring härutinnan ej synes böra ske, har utskottet funnit arvodet lämpligen böra utgå med ett till 8,000 kronor förhöjt belopp. Vad angår avdelningskontoren i Göteborg och Malmö biträder utskottet fullmäktiges förslag, att arvodet där må höjas till 3,600 kronor. Vidkommande övriga avdelningskontor har utskottet funnit ett arvode av 2,000 kronor åt styrelseledamöterna vara skäligt.

Beträffande fullmäktige torde vidare i likhet med vad som gäller för fullmäktige i riksgäldskontoret den ändring böra vidtagas, att fullmäktig, som ej är bosatt i Stockholm, skall äga uppbära reseersättning för varje resa, som han efter kallelse till sammanträde företager från sin hemort till sammanträdesorten och åter enligt de grunder, som äro eller varda bestämda för ledamot av riksdagen.

Mot de av fullmäktige i övrigt gjorda framställningarna har utskottet icke haft något att erinra.

Fullmäktige hava i avseende å de av dem föreslagna ändringarna hemställt, att de måtte träda i kraft den 1 januari 1920, men har utskottet funnit sig böra föreslå, att de skola tillämpas från och med den 1 juli 1920.

Beträffande den av utskottet föreslagna ändringen i avlöningsstaten för fullmäktige har utskottet ansett sig böra föreslå, att den må vinna tillämpning från och med månaden näst efter den, då val till fullmäktige i riksbanken vid innevarande års riksdag ägt rum.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må besluta,

A) att avlöningsstaten för riksbanken må i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

Fullmäktige.

Sju fullmäktige uppbära i årligt arvode,
varje..... kronor 8,000

Avdelningskontoret i Göteborg.

1 styrelseledamot, arvode.....	kronor 3,600
2 styrelseledamöter, arvoden.....	» 7,200

Avdelningskontoret i Malmö.

1 styrelseledamot, arvode.....	kronor	3,600
2 styrelseledamöter, arvoden.....	»	7,200

Övriga avdelningskontor.

1 styrelseledamot, arvode.....	kronor	2,000
27 styrelseledamöter, arvoden.....	»	54,000
1 kontrollant, arvode.....	»	2,000
8 kontrollanter, arvoden.....	»	16,000

B) att fullmäktig i riksbanken, som icke är bosatt i Stockholm, må uppbära reseersättning för varje resa, som han efter kallelse till sammanträde företager från sin hemort till sammanträdesorten och åter enligt de grunder, som äro eller varda bestämda för ledamot av riksdagen;

C) att för avlöningsstaten för Sveriges riksbank antagna *tilläggsbestämmelser* angående särskilda förmåner och ersättningar m. m. skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

2:o. För den tid verkställande styrelseledamot — — äga fullmäktige bestämma gottgörelse till vikarien med belopp, motsvarande dennes avlöning å egen tjänst med tillägg av vad verkställande styrelseledamotens eller kontorsföreståndarens tjänstgöringspenningar överskjuta vikariens egna tjänstgöringspenningar samt därutöver dagtraktamente enligt tredje klassen av gällande resereglemente.

4:o. Då ordinarie befattningshavare — — — tjänstens bestridande, äga fullmäktige att till den person, som därtill förordnas, bestämma lämpligt arvode;

D) att härovan föreslagna bestämmelser må, i vad de avse fullmäktige, vinna tillämpning från och

med månaden näst efter den, då val till fullmäktige vid innevarande års riksdag ägt rum samt i övrigt från och med den 1 juli 1920.

Stockholm den 11 maj 1920.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Wickman, Juhlin, Öhngren, Bondeson, Söderbom, Svenson* i Eskhult och *Malmberg* samt
av andra kammaren: herrar *Kristensson, Gustafsson* i Örebro, *Borg, Sommelius, Wikström, Borggren, Jensen* och *Sandberg*.

Reservation

av herr *Wickman*.
